

Το τέλος του κόσμου

Ηλίας Μαγκλίνης

16.10.2021 • 20:47 UPD: 21:01

Όπως οι καύσωνες έγιναν πιο περίεργοι, το ίδιο και οι καταιγίδες. Πιο ακραία όλα, πιο έντονα, πιο επικίνδυνα. Από τις αρχές του 2020, με το πρώτο κύμα του κορωνοϊού που χτύπησε τη δική μας χώρα, και με την πανδημία να συνεχίζεται, επικρατεί η αίσθηση ότι κάτι έχει αλλάξει. Στην ατμόσφαιρα, στις ζωές μας, στη φύση. Προς το χειρότερο.

Τα φαινόμενα της κλιματικής αλλαγής δεν αποσυνδέονται από την πανδημία. Πέρα από τη θεωρία που θέλει την ανθρωπότητα να μπαίνει σε νέα εποχή πανδημιών, η ίδια η πανδημία του κορωνοϊού (το έχουμε ξαναγράψει) είναι απότοκη του τρόπου ζωής, των συνεχών ταξιδιών, της διαταραχής της διατροφικής αλυσίδας (και όχι απλώς μια ανωμαλία των Κινέζων...).

Όλα συνδέονται. Και αυτό που απομένει στην καρδιά είναι ένα αίσθημα «τέλους του κόσμου». Σαν να εισερχόμαστε σε αυτό σιγά σιγά. Οχι βέβαια με την έννοια ότι σε δυο-τρία χρόνια η ζωή (η ανθρώπινη έστω) θα εξαλειφθεί. Δεν μιλώ για μια δραματική, κινηματογραφική Αποκάλυψη, αλλά για ένα τέλος διαρκείας, οπωσδήποτε ένα τέλος εποχής ή και εποχών αν θέλετε. Από δω και πέρα, δηλαδή, θα είναι ένα «ζην επικινδύνως» κάνοντας πρακτικά τίποτα: μόνο και μόνο ζώντας και ανασαίνοντας πάνω στον πλανήτη.

Να διέγραψε η Γη τον κύκλο της; Να επισπεύσαμε εμείς το κλείσιμό του; Βίαια και πρόωρα;

Κάτι τέτοιες στιγμές σκέφτομαι τον πλανήτη Αρη: κάποτε είχε νερό, είχε ωκεανούς, είχε ατμόσφαιρα. Χάθηκαν όλα, άγνωστο γιατί προς το παρόν. Κάτι ανάλογο είχε υποτεθεί και για την Αφροδίτη: ότι είχε και αυτή αρχαίους ωκεανούς. Πιο πρόσφατες, όμως, έρευνες και προσομοιώσεις σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές δείχνουν ότι παραήταν ζεστή για να έχει νερό σε τέτοια μορφή.

Η συγκεκριμένη προσομοίωση αφορούσε την εξέλιξη τόσο της Γης και της Αφροδίτης εκκινώντας τέσσερα δισεκατομμύρια χρόνια πριν (οι δύο βραχώδεις πλανήτες μοιάζουν σε πολλά). Αυτή της Γης έδειξε τα αποτελέσματα που ξέρουμε, όπως και της Αφροδίτης τελικώς. Που σημαίνει πως αν η Γη ήταν λίγο πιο κοντά στον (ή λίγο πιο μακριά από τον) Ήλιο, δεν θα ήταν αυτή που ξέρουμε, που αγαπάμε, που καταστρέφουμε.

Οι έρευνες αυτές, πάνω στο παρελθόν και στη μοίρα άλλων πλανητών, δεν γίνεται μονάχα για εξωτικούς, αστρονομικούς λόγους. Γίνεται και για να εξαγάγουν οι επιστήμονες συμπεράσματα τόσο για το παρελθόν όσο και για το μέλλον της Γης.

Ισως, βέβαια, όλα αυτά να μην έχουν και τόση σημασία. Κάθε γενιά νιώθει (ή φοβάται) πως θα είναι η τελευταία της Γης. Η διαχρονική φαντασίωση της συντέλειας είναι ένας συλλογικός, οικουμενικός ναρκισσισμός. Φαντάζομαι πώς θα ένοιωθαν οι γενιές του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, με την ολική καταστροφή τότε. Και θυμάμαι ακόμα πώς ήταν να ζεις με τον φόβο ενός πυρηνικού πολέμου. Σήμερα, φυσικά, έχει προστεθεί στην εξίσωση και ο παράγοντας «κλιματική αλλαγή». Και μοιάζει καθοριστικός.

Ας είναι. Το βέβαιο είναι πως ζούμε ένα τέλος. Ένα τέλος διαφόρων πραγμάτων. Και δεν μπορεί παρά αυτό το βίωμα να είναι αγωνιώδες, δραματικό.

<https://www.kathimerini.gr/opinion/561542041/to-telos-toy-kosmoy-4/>

Το παρόν (εκτυπώσιμο): <https://www.imdle0.gr/diaf/2022/End-kathim.pdf>